

Remiss - Validering för kompetensförsörjning och livslångt lärande SOU 2019:69

Sammanfattning

Region Gävleborg har inbjudits att lämna synpunkter på rubricerat slutbetänkande och anför härmed följande.

Vi instämmer i huvudsak till de förslag som läggs fram i slutbetänkandet ”Validering – för kompetensförsörjning och livslångt lärande”.

Vi har i framtagandet av detta remissvar haft dialog med:

På nationell nivå; Sveriges Kommuner och Regioner och Vård- och omsorgscollege

På regional nivå; Vård- och omsorgscollege Gävleborg, Teknikcollege Gästrikland och Hälsingland, Arbetsförmedlingen och Regional samverkan mellan regioner i Mälardalsområdet samt med andra regioner i landet

På lokal nivå; Regionalt rektorsnätverk för vuxenutbildning i Gävleborg och fackliga organisationer.

Vi har i detta remissvar kommenterat följande områden:

6.4.3 Ökad transparens, jämförbarhet och överförbarhet med ett gemensamt språkbruk

7.5.2 Ett råd ska fortsätta följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete

7.5.3. Kompetensförsörjning en grunduppgift i det regionala utvecklingsansvaret

7.5.4 Regioner ska kunna ansöka om medel för att etablera regionala strukturer för validering

8.4.1 Utökande medel för kompetensförsörjning och livslångt lärande i nästa programperiod för socialfonden

9 Kunskapsutveckling

11.3.4 Rektor ska kunna ge betyget E efter validering utan prövning

Kommentarer

6.4.3 Ökad transparens, jämförbarhet och överförbarhet med ett gemensamt språkbruk

I betänkandet föreslås insatser för ökad transparens, jämförbarhet och överförbarhet. Detta för att skapa likvärdighet mellan uppnådda yrkeskrav vid branschvalidering och uppnådda kunskapskrav vid validering inom utbildningssystemen.

Förslag: Vi bedömer att det krävs ytterligare insatser för att föra in SeQF i det formella utbildningssystemet än vad som föreslås i betänkandet. Genom detta kan SeQF bli det gemensamma språket mellan de olika systemen.

Vi föreslår att kursplaner och dess kunskapsmål sätts i förhållande till SeQF och branschvalideringarnas språkbruk och målnivåer.

7.5.2 Ett råd ska fortsätta följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete

I betänkandet diskuteras olika sätt att ta det nationella ledarskapet och ansvaret för validering. Vi delar i mycket de överväganden och problem som beskrivs.

Vi delar dock inte betänkandets förslag om att tillsätta ett valideringsråd i stället för en sektorsövergripande myndighet. För att ge stöd åt det som hittills uppnåtts är det viktigt att skyndsamt skapa en Kompetensförsörjningsmyndighet som inkluderar validering och vägledning. Denna skulle då stödja de regionalt utvecklingsansvariga i sitt fortsatta utvecklingsarbete med en långsiktig struktur för validering och kompetensförsörjning.

Vi menar också att det inte gynnar ett sektorsövergripande angrepp om statsrådet för utbildningsdepartementet sammankallar ett nationellt råd för validering. Det kan lika gärna vara Arbetsmarknads- eller Näringsministerns ansvar.

Förslag: Vi förordar att en ny Kompetensförsörjningsmyndighet inrättas men inser att detta tar tid. I väntan på detta bedömer vi att en lämplig övergångslösning kan vara att Myndigheten för yrkeshögskoleutbildning tilldelas detta ansvar. Detta måste dock tidsättas och en arbetsplan tas fram för att skapa en optimal och beständig lösning.

7.5.3. Kompetensförsörjning en grunduppgift i det regionala utvecklingsansvaret

I betänkandet kopplas validering på regional nivå ihop med det regionala kompetensförsörjningsarbetet och genom att reglera detta i lag så ges regionerna ett tydligt mandat och uppdrag.

Vi delar betänkandets strävan att stärka mandatet till regionerna vad gäller den regionala kompetensförsörjningen, men bedömer inte att detta kommer stärkas tillräckligt när det gäller validering. Detta eftersom validering inte nämns explicit i lagtexten. Vi efterlyser en motivering till ståndpunkten - ”Att reglera en sådan mer specifik uppgift i lag är dock inte lämpligt” (se sid. 234 f.).

Förslag: Reglering om regionernas uppdrag att arbeta med validering bör tydliggöras i den föreslagna lagtexten. Om detta inte är möjligt bör regionernas ansvar och uppdrag kring validering regleras tydligare på annat sätt.

7.5.4 Regioner ska kunna ansöka om medel för att etablera regionala strukturer för validering

Vi noterar att projektmedel ska kunna sökas via Tillväxtverket för utveckling av effektiva strukturer för validering på regional nivå.

Detta speglar synsättet att en regional struktur är något som byggs en gång för alla. Vår uppfattning är att arbetet är ett ständigt utvecklings- och förankringsarbete som kräver långsiktighet att utveckla strukturen men inte minst att upprätthålla den. Vi bedömer dessutom att risken är överhängande att strukturerna faller när projektfinansieringen är slut. Om regionerna själva ska ta ekonomiskt ansvar för utveckling och drift av valideringsstrukturen blir det märkligt om detta vilar på ett lagreglerat regeringsuppdrag.

Förslag: Regeringsuppdrag kring regional kompetensförsörjning skall åtföljas av basfinansiering för utveckling och upprätthållande av struktur för validering. Användningen av dessa medel ska rapporteras till Tillväxtverket och följas upp.

8.4.1 Utökande medel för kompetensförsörjning och livslångt lärande i nästa programperiod för Socialfonden

Inledningen på detta kapitel fångar en av de viktigaste framgångsfaktorerna för att lyckas. ”Långsiktig finansiering är en av grundförutsättningarna för att validering ska komma till stånd och för att strukturer för validering ska kunna utvecklas” (sid. 237).

Av denna anledning saknar vi förslag i betänkandet om långsiktig finansiering för validering av individer. Det enda förslag som framförs rör nationella projektmedel från Europeiska socialfonden. Vi bedömer att regionerna inte kommer att ha likvärdiga förutsättningar att utforma och få genomföra långsiktiga, nationellt enhetliga utvecklingsprojekt. Vår erfarenhet är att valideringsinsatser som finansieras via projektmedel inte blir implementerade i ordinarie verksamhet.

Förslag: Ett långsiktigt, hållbart system för finansiering av validering för individen måste byggas upp. I den mån som Socialfondens utvecklingsmedel tas i anspråk bör detta vara i syfte att bygga upp det långsiktiga systemet.

9 Kunskapsutveckling

Betänkandet föreslår kunskapsutveckling för valideringsutförare. Detta är mycket viktigt, men vi saknar direkta förslag som rör Lärar- och yrkeslärarutbildning samt Studie- och yrkesvägledarutbildning.

Förslag: Validering skall införas som eget kunskapsområde inom Lärar-, yrkeslärarutbildningar samt Studie- och yrkesvägledarutbildning.

11.3.4 Rektor ska kunna ge betyget E efter validering utan prövning

För att underlätta för den kommunala vuxenutbildningen att tillvarata tidigare kunnande hos individen ges förslaget att rektor ska kunna ge betyget E efter validering utan prövning.

Bedömning: En sådan möjlighet kan underlätta för personer att få tidigare kunnande erkänt genom en enklare form av validering och därmed snabbare väg till arbetsmarknaden. Om detta dessutom underlättar möjligheten till kompletterande utbildning inom vuxenutbildningen för personer som genomgått

branschvalidering, som lyfts som ett argument i slutbetänkandet (sid. 332) är vi positiva till förslaget.

Dock bör beaktas att förslaget kan innebära att en person som validerat på detta sätt riskerar att bli låst i sitt livslånga lärande genom att inte bli behörig att söka till högre utbildning senare. Om individen efter denna förenklade validering önskar söka högre studier och betyget E inte är tillräckligt innebär det att individen måste åter till vuxenutbildningen. Möjligheten att validera sitt kunnande och på så sätt höja sitt meritvärde är då stängd eftersom personen tillhör gruppen som redan har godkända betyg. En prövning av samtliga kurser måste då genomföras vilket medför ökade kostnader för såväl samhälle som individ.

Förslag: Uppvisat kunnande under en validering inom ramen för vuxenutbildning bör vara grund för betygssättning på samtliga betygsnivåer. Om en enklare form av validering skapas måste regelverket förändras så att en individ senare kan uppnå högre betygsvärde än E genom validering utan att genomföra prövning av samtliga kurser.

Region Gävleborg
Kultur- och kompetensnämnden

Magnus Svensson
Ordförande

Jan-Olof Friman
Kultur- och kompetensdirektör